

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 488/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO 36 833 533, v mene ktorej koná advokát Mgr. Michal Bizoň, LL.M., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/201/2022 z 22. júna 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Zároveň navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je právnym nástupcom žalovanej v civilnom sporovom konaní o určenie vlastníctva, v ktorom Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. 19C/101/2016-121 z 11. marca 2019 zamietol žalobu žalobcu a pôvodnej žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom č. k. 9Co/153/2019-198 z 20. augusta 2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal náhradu trov odvolacieho konania pôvodnej žalovanej v rozsahu 100 %. Žalobca podal dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

3. O tomto dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že zrušil dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodu zistenia vady podľa § 420 písm. b) CSP, keďže na žalovanej strane v čase rozhodovania odvolacieho súdu (20. augusta 2020) nebola splnená procesná podmienka – žalovaná zomrela 15. apríla 2019. Najvyšší súd uviedol, že ide o procesnú podmienku konania, ktorú je povinný skúmať v každej fáze konania a ktorej odpadnutie bránilo vydaniu meritórneho rozhodnutia napadnutého dovolaním, a preto sa odvolacími námietkami ani bližšie nezaoberal. Rozhodnutie krajského súdu zrušil podľa § 449 ods. 1 CSP a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie

4. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta, že najvyšší súd prekročil svoju právomoc, pretože dovolateľ neuplatnil vo svojom dovolaní dovolací dôvod podľa § 420 písm. b) CSP ani z jeho obsahu nie je možné takúto námietku vyvodit'. Sťažovateľ je presvedčený, že najvyšší súd si nesprávne vyložil § 161 ods. 1 CSP, pretože dovolací súd bol oprávnený skúmať splnenie procesných podmienok len vo vzťahu k dovolaciemu konaniu. Ak teda zistil nedostatok procesnej subjektivity dovolací súd, bol povinný dovolacie konanie zastaviť alebo pokračovať v konaní s právnymi nástupcami pôvodnej žalovanej. Podľa názoru sťažovateľa nie je dovolací súd oprávnený skúmať splnenie procesných podmienok v odvolacom konaní, ak to dovolateľ vo svojom dovolaní nenamietal. S poukazom na § 440 CSP a komentár k Civilnému sporovému poriadku je dovolací súd striktne viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi a môže sa zaoberať len procesnými podmienkami v dovolacom konaní, nie v konaní odvolacom alebo prvoinštančnom. Za tejto situácie sťažovateľ namieta svojvoľnosť napadnutého uznesenia, rozpor s čl. 2 ods. 2 ústavy a princípom právnej istoty, čo vyústilo do porušenia jeho označených práv.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces z dôvodu neústavného výkladu § 161 CSP, a teda otázka skúmania podmienok odvolacieho konania dovolacím súdom v dovolacom konaní za absencie takejto dovolacej námietky v dovolaní dovolateľa.

6. Ústavný súd na úvod pripomína, že nie je súdom ďalšej inštancie všeobecného súdnictva, ktorý by preskúmaval skutkové a právne závery všeobecných súdov a prehodnocoval ich či nahrádzal vlastnými názormi. Jeho úloha sa obmedzuje na posúdenie zlučiteľnosti napadnutého uznesenia s obsahom označených práv sťažovateľa.

7. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti oboznámil s napadnutým uznesením najvyššieho súdu, aby posúdil zlučiteľnosť jeho obsahu s limitmi práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces, ktorého porušenie sťažovateľ namieta. Uvedený prieskum vykonal ústavný súd v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorú najvyšší súd vo veci sťažovateľa aplikoval, inými slovami, ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

8. V úvode ústavný súd pripomína, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu má povahu kasačného rozhodnutia, ktoré je v konaní pred ústavným súdom možné zrušiť len vo výnimočných

okolnostiach. Dôvod, ktorý smeroval k zrušeniu odvolacieho rozhodnutia krajského súdu, predstavuje jednu z procesných podmienok, za ktorých splnenia je možné vydať meritórne rozhodnutie a ktoré je povinný všeobecný súd skúmať v každom štádiu súdneho konania. Ústavný súd si uvedomuje, že dovolacie konanie je realizované po právoplatnom rozhodnutí vo veci, a preto by mala byť pozornosť dovolacieho súdu sústredená najmä na *ex offo* skúmanie podmienok dovolacieho konania, avšak v tomto prípade ide o závažnú procesnú vadu, na ktorú nemožno neprihliadnuť aj v dovolacom konaní. Ústavný súd sa stotožňuje so spôsobom, ktorým najvyšší súd pristúpil k vysporiadaniu sa so zisteným nedostatkom subjektivity. Ak by zistený nedostatok procesnej podmienky aplikoval len vo vzťahu k prebiehajúcemu dovolaciemu konaniu, aj tak by musel riešiť otázku právneho zástupcu zomrelej žalovanej (pre otázku konania so žalovanou stranou a doručovania dovolacieho rozhodnutia), čím by potvrdil, že je potrebné tento nedostatok riešiť, a pritom by ponechal tento nedostatok naďalej zaťažovať odvolacie konanie a odvolacie rozhodnutia. Takýto prístup najvyššieho súdu by nevyhovoval základnému nastaveniu spravodlivého procesu, a preto sa ústavný súd nestotožňuje s právnym názorom sťažovateľa a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu hodnotí ako ústavne udržateľné, a to aj s prihliadnutím na to, že procesná situácia smeruje len k odstráneniu procesnej vady a nemá potenciál negatívne zasiahnuť subjektívnu právnu sféru sťažovateľa. Poukaz na znenie komentára k Civilnému sporovému poriadku nie je spôsobilý na tomto hodnotení nič zmeniť, pretože nejde o normatívny text, ktorý by bol záväzný pre všeobecné súdy či ústavný súd.

9. Sťažovateľom uvádzané tvrdenie teda nesignalizuje také pochybenie najvyššieho súdu, ktoré by vytváralo priestor na možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa kasačným rozhodnutím po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

10. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie a ústavný súd sa nimi už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu